

Kysymys myös miesten ja naisten tasa-arvosta

KANSALLISOOPERAN ELÄKEJÄRJESTELMÄ OPETUSMINISTERIÖN KÄSISSÄ

Teksti: Miika Tarhio

Kansallisoopperan säätiön hallitus pyrkii vaivihkaa heikentämään Oopperan henkilöstön eläke-etuja. Vastuun se vierittää uusille eläkeläille ja opetusministeriölle.

Kansallisoopperan hallitus kokoontui maaliskuun 14. päivänä 2008. Heti kokouksen jälkeen julkisuuteen toimitettiin tiedote, jossa kerrottiin että henkilökunnan lomautuksella säästyneet palkkarahat 3,1 miljoonaa euroa ja vielä osa vierailukulujen säästöstä, yhteensä 4 miljoonaa, päätettiin siirtää opetusministeriön suostumuksella käyttörahastoon. Opetusministeriön suostumus tarvittiin, koska valtionavustuslain mukaan tarkoitukseensa käyttämättömät rahat pitäisi periaatteessa palauttaa. Talohan oli kiinni ja henkilökunta lomautettuna pitkän aikaa vuonna 2007. Nyt rahat ovat tallessa ja kaikki hyvin?

Julkisuuteen ei kerrottu, että samassa kokouksessa hyväksyttiin lisäeläkevakuutukseen esitetyt muutokset, joilla nykyisiä eläke-etuuksia heikennetään. Päätös oli ehdollinen siten, että muutokset alistettiin opetusministeriön hyväksyttäväksi. Tarvittiin jälleen ministeriön siunaus jollekin, mutta mille oikeastaan? Taseen lihottamiselle jatkossakin?

Tärkeimpiä opetusministeriön päätöksen varassa olevia heikennyksiä on uusi eläkepalkan laskentasääntö, joka laskee erityisesti naispuolisten tanssijoiden eläkepalkkaa satoja euroja. Muita isoja asioita ovat elinaikakertoimen tuominen lisäeläkkeeseen ja lisäpalveluskuukausien poisto. Olennaista muutoksissa on niiden tuoma huomattava säästö työnantajalle, vaikka muutoksia onkin markkinoitu uusista työeläkeläeistä johtuvina puolipakollisina välttämättömyyksinä.

Eläkepäättöksen alistamisen opetusministeriölle sanotaan perustuvan valtionavustuslakiin, vaikka mikään nimenomainen valtionavustuslain pykälä ei tällaista alistamista edellytä. Tapa on uusi ja silloin tietysti kätevä, kun asia halutaan saada näyttämään vastaanansomattomalta, ”ylhäältä annetulta”. Opetusministeriön siunausta tuskin haetaan pelkästään imagosyistä. Taustalla on ilmeisesti halu huolehtia siitä,

iStockphoto/GaryAlvis

ettei eläke-etuuksien heikennyksillä saatuja valtionavustusten säästöjä tarvitsisi lain mukaan palauttaa opetusministeriölle, vaan ne voitaisiin panna Oopperaan taseeseen voittovaroina, kuten lomautuksellakin säästetyt palkkarahat. Jostakusta tällainen saattaisi tuntua epäreiluilta, joten Oopperan papereissa ei puhuta mitään säästöistä elä-

kemenoissa, vaan uhkaavista merkittävistä lisäkustannuksista.

Kansallisooppera on tähän asti maksanut eläkkeitä valtionavustuslain mukaisesti, eikä siihen ole tarvittu erikseen opetusministeriön hyväksyntää. Normaalieläkkeet ovat esimerkiksi täyden uran tehneillä tanssijoilla 60 % vanhan TELin mukaisesta